

СУТЬ ТА ФАКТОРИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Андрушкевич Н. В.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту та соціально-гуманітарних дисциплін

Приватного вищого навчального закладу

«Європейський університет» Черкаська філія

В сучасному світі можна виділити системи, з якими підприємство активно взаємодіє. Облік і аналіз цих взаємодій дозволяє встановити найбільш важливі стратегічні й тактичні цілі діяльності підприємства і визначити, як ці цілі сприймаються зовнішнім середовищем. Пізнання характеру впливу різних факторів на стійкий розвиток підприємства є запорукою успішного господарювання на основі прийняття рішень стосовно різних проблем економіки підприємства.

Будь-який розвиток – це чергування і взаємодія стійкості та нестійкості. Чим складніша мета стоїть перед системою, тим імовірніше виникнення залежності від факторів навколишнього середовища. В цьому випадку система постійно переживає розриви поступовості, вона відривається від вихідної точки рівноваги, прагнучи знайти нову точку рівноваги.

Для визначення стійкого розвитку підприємства на ринку необхідне з'ясування факторів, що впливають на можливості виграшу або програшу в конкурентній боротьбі. Аналіз факторів допомагає виявити сильні й слабкі сторони в своїй діяльності і в роботі конкурентів, розробити заходи і засоби, за рахунок яких підприємство могло б підвищити стійкість розвитку і забезпечити свій успіх.

Саме підприємство здатне контролювати, перш за все, ресурсний фактор шляхом підвищення продуктивності праці, капіталовіддачі, загальної ефективності виробництва, що, в свою чергу, залежить від політики підприємства з організації НДДКР, накопичення основного капіталу, маркетингу, професійної підготовки і перепідготовки кадрів.

Організація управління, технологічний і фінансовий потенціал підприємства можуть забезпечити зростання ресурсної компоненти стійкості підприємства. Важче для підприємства контролювати ринкові ціни як на сировину або напівфабрикати, так і на власну готову продукцію. Рівень цін у країні багато в чому залежить від економічної політики держави, що формує зовнішнє середовище.

У фактор «середовища» входять такі складові, як: надійність банківської системи, рівень інфляції, ставка рефінансування, валютний курс та ін., що безпосередньо впливають на стійкий розвиток підприємства, галузей і секторів усієї економіки в цілому.

Для досягнення стійкого розвитку на ринку необхідно виявити ключові фактори успіху в конкурентній боротьбі. Ключові фактори успіху (КФУ) – це ті дії з реалізації стратегії, конкурентні можливості, результати діяльності, які кожне підприємство повинне забезпечувати (або прагнути до цього), щоб бути конкурентоспроможним і добиватися фінансового успіху. КФУ – це ті фактори,

яким підприємство повинне приділяти особливу увагу, тому що вони визначають успіх (або провал) підприємства на ринку, його конкурентні можливості, що безпосередньо впливають та його прибутковість і стійкість [1, с. 78].

Стійкий розвиток підприємства прямо пропорційно залежить від його конкурентоспроможності. При цьому фактори конкурентоспроможності розуміються як одна з чотирьох детермінант конкурентної переваги, разом із стратегією підприємства, його структурою і конкурентами, умовами попиту і наявністю споріднених і змішаних галузей та підприємств, конкурентоспроможних на світовому ринку [2].

Основними причинами відсутності стійкого розвитку підприємства є такі:

- погіршення факторних параметрів, тобто зниження кваліфікації кадрів, погіршення науково-технічної бази, зростання витрат виробництва і т.д.;

- технологічні зміни, що ведуть до виникнення непереборних недоліків у спеціалізованих виробничих факторах, або необхідність нових, поки що відсутніх підтримуючих галузей;

- втрата підприємствами здатності до швидкої адаптації (застарівання системи управління, моральний і фізичний знос устаткування, застарівання знань і умінь персоналу тощо);

- ослаблення внутрішньої конкуренції унаслідок прагнення до олігополії, посилення монополізму або урядових субсидій окремим підприємствам;

- відсутність можливостей і стимулів для технічного розвитку підприємств;

- неефективний менеджмент.

Управління стійким розвитком підприємства має на увазі уміння виявляти різного роду фактори, що роблять вплив на рівень стійкості, і при цьому використовувати їх вплив у потрібних для підприємства напрямках. Мета підприємства – конвертувати фактори, що сприятливо впливають на стійкість розвитку підприємства, в свої конкурентні переваги.

Для розробки механізму стійкого розвитку підприємства необхідно встановити залежність показників, які характеризують діяльність підприємства, від зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на його стійкий розвиток, і з'ясувати, яким чином вони впливають на рівень показників. Сукупність факторів стійкого розвитку підприємства розглядається нами як причина, рушійна сила формування механізму стійкого розвитку.

В основі досягнення стійкого розвитку системи лежить принцип активного реагування на зміну сукупності внутрішніх факторів основних видів господарської та фінансової діяльності підприємства [3, с. 211]. Серед них можна виділити:

- економічні фактори внутрішнього середовища, які сприяють стабільному розвитку підприємства;

- виробничі фактори або умови, необхідні для забезпечення виробничої стійкості підприємства;

- технологічні фактори;

- фінансові фактори, що впливають на фінансову стійкість діяльності підприємства;

- управлінські фактори, що включають систему менеджменту підприємства, рівень освіти і кваліфікацію управлінських кадрів;
- екологічні фактори, що впливають на екологічну безпеку виробництва і продукції;
- маркетингові фактори, що сприяють вибору цільових ринків, постачальників, методів розповсюдження товару та стимулюванню продажів;
- соціально-економічні фактори, що відображають творчу ініціативу і активність працівників;
- інформаційно-комунікаційні фактори.

Стабільність зовнішніх факторів економічного середовища, в рамках якого здійснюється його діяльність, утворює стійкість процесів. Вона досягається відповідною системою управління ринковою економікою в масштабах усієї країни і забезпечується за рахунок економічних, політичних, соціальних, демографічних і технологічних факторів.

До основних економічних факторів зовнішнього середовища відносять розподіл споживчих доходів у суспільстві та характеристики фаз економічного циклу (такі як рівень цін і виробництва, інвестиційна діяльність).

Отже, на стійкий розвиток підприємства впливає безліч факторів. Проте для ефективного функціонування важливим є не тільки характер факторів, але й ефективне поєднання механізмів, що забезпечують стійкий розвиток підприємства. Можливість розробки механізму стійкого розвитку підприємства дозволяє ефективно і адекватно ринковій ситуації використовувати свій потенціал і досягти сприятливого результату.

ЛІТЕРАТУРА

1. Томпсон Л. Д. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии. М., 2008. 151 с.
2. Porter, M. Competitive Advantage. Free Press. New York, 1985.
3. Василенко В. А. Менеджмент устойчивого развития предприятий: монография. Киев: Центр учебной литературы, 2005. 648 с.

ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Аргюшок В. С.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,*

*Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Шолом С. В.

*здобувач другого (магістерського) рівня
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*